

Prædiken til 1. Juledag 2021

Af Mette Høyer Dansøn

Salmer: 100 Kimer, I klokke! ja, kimer før dag i det dunkle, 103 Barn
Jesus i en krybbe lå, 107 Glæden hun er født i dag

-

131 Blåt vælded lys frem bag skyers skred, 25 Hvert et lys i livets nat, 114
Hjerte, løft din glædes vinger

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som

den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.
Johannesevangeliet 1,1-14

Der må være lettere måder at lære det græske alfabet, end at høre om nye corona-varianter. Vi har været domineret af Delta-varianten i Danmark et stykke tid, men nu er vi plaget af den nye Omikron..... Vi har snart bogstaver nok til at forme hele ord... ”Omikron” er ligesom ”Delta” et græsk bogstav. ”o mikron” 'lille o', og dets antonym i det græske alfabet ”o mega” 'stort o'.

Den bedre måde at lære det græske alfabet lidt at kende, er at læse i bibelen. Jesus siger om sig selv i skriftet vi kender som Johannes Åbenbaring: ”Jeg er Alfa og Omega, den første og den sidste, Begyndelsen og Enden.”

I evangeliet til i dag hører vi, at I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud og Ordet var Gud. I kan ikke høre det, når I lytter og ikke sidder med teksten foran jer, men Ordet bliver ikke skrevet med lille o – ikke noget Omikron her – Ordet i evangeliet bliver skrevet med stort O – det er nemlig et egennavn. Vi taler om Jesus, som er det Ord, der skaber.

Jesus har været en del af treenigheden fra begyndelsen... alt fra skabelsen blev til ved ham.

Jesus, som vi fejrer fødslen af, er det Ord, der har skabt alting, og nu er han kommet til verden, som et hjælpeløst barn.

Og at han er det skabende Ord, det viser os, hvem der ligger i krybben som et hjælpeløst barn.

For ham, der kan skabe, kan virkelig tilgive og gøre alt godt igen.

Hvis jeg forvolder skade på en, så kan jeg undskylde, men jeg kan ikke hele det brækkede og brudte. Det kan han som kan skabe. Mine ord kan

forvolde skade, og de kan heldigvis også lindre – men de kan ikke skabe og på den måde gøre alting godt igen.

Da Ordet skabte verden, blev alting synligt-

Vi lever i en synlig verden. Vi er synlige for hinanden og tingene er synlige for os, men samtidig lever vi også i en verden, der er bestemt af det usynlige. Nemlig en verden, der er bestemt af ord, af sprog.

Vi ved alle, at vores ord kan få verdener til at falde og til at opstå, både på det store plan og i det små.

Vi ved det fra erfaringen, hvor hver eneste af os bærer på ord, der er talt til os og som ændrede vores liv på godt eller ondt. Ord som ”Du må ikke være med” eller ”jeg slår op” eller ”du er fyret”, ”du har en livstruende sygdom” det er ord, der kan få vores verden til at synke i grus.

Ord som ”Jeg elsker dig”, ”vil du komme hjem til mig til kaffe”, ”vil du lege”, er ord, som kan skabe velvære og fællesskab.

Vores forhold til hinanden er bestemt af ord. Vi kan give hinanden liv ved vores ord og vi kan få hinandens verdener til at synke i grus med vores ord.

Ordet er det ypperligste og det farligste våben der findes, for det vender aldrig tilbage, når det én gang er udtalt. Den lille spydige bemærkning fra en elsket person, kan sidde og nage i lang tid, ja måske for evigt.

På den måde skaber vi verdener og sammenhænge for hinanden ved ordet, både gode og onde verdener og sammenhænge.

I går, juleaften, hørte vi juleevangeliet med Lukas’ fortælling om barnet i Betlehem.

I dag er det evangelisten Johannes juleevangelium, som er et forsøg på at sprænge grænsen for det menneskelige ords magt og beskrive det ufattelige; Gud, evighed og inkarnation: ”Ordet blev kød og tog bolig iblandt os.”

Johannes begynder ikke med fødslen, han begynder i evigheden hos Gud, der hver det hele ender. Han bruger ikke de græske bogstaver i beskrivelsen – men Johannes tager alligevel fat i Alfa og Omega. For med Johannes er det sådan, at når han skal fortælle om Jesu liv og virke, er det altid en fortælling set igennem påskemorgens lys. Og derfor kan han ikke begynde i den synlige og timelige verden, som vi kender og bebor, men må begynde med det som var, er og kommer. Johannes Må begynde med det, som omslutter og er ophav til alt det vi kender. Guds evighed. Ifølge Johannes er evigheden det eneste perspektiv, som forholdet mellem Jesus og hans far kan ses i. Det er det perspektiv vi skal være i, når vi hører ordene om Gud, der kommer som et varmt lys, der ikke kan kvæles og omslutter os.

Højt i himlene begynder det altså, med Guds skaberord. Det Ord som på skabelsens morgen skabte, hvad det nævnte og blev til lys og liv for os i verden. Lyset er omgivet af mørket, men det er evigt og absolut adskilt fra mørket, og kan derfor aldrig opsluges af mørket.

"Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke."

I det lys, i det liv, i den evighed blev verden skabt af Gud. I den verden satte han os mennesker, i en verden, hvor der ikke var afstand imellem det, der blev sagt og det, der blev gjort.

Vi hører at der ikke er afstand mellem det der blev sagt og det der blev gjort.

Her i 2021 har vi i stiftet fået en ny samskabelseskonsulent.

"Samskabelse" er et nyt ord, vi skal vænne os til. Der er i det nye ord en erkendelse af, at vi er Guds hænder på jorden, nu hvor Jesus i person ikke er hos os mere, men Gud er her med sin ånd.

Evangeliet til i dag fortæller os, at der hos Gud ikke er langt fra Ord til gerning.

Vi skal være samskabende, og ikke lade der være langt fra Ånd til hånd.

Vi skal prøve at bygge andre op med de ord vi siger, så deres verdner ikke synker i grus, og vi slukker lyset i øjnene på hinanden.

Lyset, det lys, som er Gud, skal vi dele i kærlighed, med Ord og gerning, med hånd og Ånd.

Gud lader med Jesus sin tavshed afløse af tale.

"Ordet blev kød og tog bolig iblandt os."

Jesus, som skabte alt, han blev født i kød... som et lille hjælpeløst barn, der skal værnes mod den verden, vi i mellemtid har skabt med vores ord og handlinger. Og i lyset af påsken, der er der mulighed for genoprettelse og evighed. Det tabte kan skabes igen. Det brudte kan hele. Julesorg kan blive til juleglæde.

Med Jesus viser Gud os hvordan vi kan gøre det bedre. Hvordan vi kan bruge ord til at bygge gode verdner op, og ikke lade hinandens verdner synke i grus. Ord skal bruges med kærlighed. Vi skal tale med hinanden med og om Jesu ord, i det lys, der fra julenat skinner i vores mørke.

Med Jesu liv: Med fødslen julenat, med påskens drama med død og opstandelse, tilkendegav Gud sin vilje og sin mening: at han elsker sin verden og os i den.

Lad os tage imod den skabende Gud og prøve at være samskabende med ham i verden. Da Gud skabte lys denne anden gang, denne julenat, hvor han lod sig føde, - var det sit evige lys han lod tænde i mørkets og dødens verden.

Vores mørke kan ikke gribe lyset og kvæle det. Vi lever i lyset af Jesu nærvær. Det må gerne komme til udtryk i vores ord, og i vores gerninger. Det må gerne være synligt og kunne høres, når Ånd og hånd samskaber hos os.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,
Fader, Søn og Helligånd,
du, som var, er og bliver én sand treenig Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed
Amen